

Mgr. Mária Košková, CSc. (rod. Andreeva)

Narodená v r. 1952 v Michalovciach

Samostatná vedecká pracovníčka (IIa), v Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV pracuje od roku 1997.

Vedecká práca M. Koškovej je zameraná na konfrontačný a kontrastívny výskum slovenského a bulharského jazyka vo všetkých rovinách. Predmetom jej záujmu sú typologické odlišnosti dvoch geneticky príbuzných jazykov najmä v oblasti lexikológie, gramatiky a frazeológie. Jej prácu charakterizuje širší záber skúmanej problematiky, počnúc špecifikami slovtvorby daného jazyka, sémantickou motiváciou slova, inovačnými procesmi ako prejavu dynamických tendencií jazyka, cez sporné otázky postavenia a funkcií frazémy ako špecifickej jazykovej jednotky až po problematiku bulharsko-slovenských jazykových kontaktov a interferencií a teóriu vyučovania cudzieho jazyka. Osobitné miesto v jej práci zaujíma praktická, ale aj teoretická lexicografia so zreteľom na stále aktuálne otázky prekladového ekvivalentu. Vychádzajúc z konfrontácie dvoch lexikálnych systémov v jazykovej praxi spracovala teoretickú koncepciu trojzväzkového bulharsko-slovenského slovníka, skúmala možnosti translačného prenosu jazykového materiálu v dvojjazyčnej lexicografii a dokončila dva zväzky akademického prekladového slovníka.

M. Košková sa podieľala na vedeckej výchove doktorandov SÚJS SAV v študijnom odbore 2.1.28 slovanské jazyky a literatúry. V rokoch 2010 – 2014 pôsobila ako spolugarantka v študijnom odbore 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra. Je členkou Atestačnej komisie SÚJS SAV, členkou komisie dotačného programu Kultúra národnostných menšín, poradného orgánu pri Úrade vlády SR, členkou Slovenskej jazykovednej spoločnosti a členkou Slovenskej spoločnosti prekladateľov odbornej a vedeckej literatúry.

Medzinárodné projekty:

- Bulharsko-slovenský slovník – III. zväzok (MAD 2015-2017)
- Bulharsko-slovenský slovník – dokončenie II. zväzku, III. zväzok (MAD 2010-2014)
- Bulharsko-slovenský slovník – II. zväzok (MAD 2007-2009)
- Bulharsko-slovenský slovník – I. zväzok (MAD 2000-2005)
- Bulharská a slovenská lexicografia v zjednotenej Európe (APVV 2007-2008)

Domáce projekty:

- Bulharsko-slovenský slovník (záverečná časť) (VEGA 2/0066/14 2014-2017)
- Bulharsko-slovenský slovník (časť U-C) (VEGA 2/0031/10 2010-2013)
- Bulharsko-slovenský slovník (S-T) (VEGA 2/7039/27 2007-2009)
- Bulharsko-slovenský slovník (P-R) (VEGA 2/4092/26 2004-2006)
- Bulharsko-slovenský slovník (L-P) (VEGA 2/1025/23 2001-2003)
- Bulharsko-slovenský slovník (A-K) (VEGA 2/5027/20 1998-2000)

Ocenenia:

- Čestné uznanie za Bulharsko-slovenský slovník II (JI - Ио) udelené Jednotou tlmočníkov a prekladateľov v Prahe (2014)
- Čestný odznak Bulharskej akadémie vied za zásluhy o rozvoj bulharistiky (2013)
- Čestná plaketa Ľudovíta Štúra za zásluhy v spoločenských vedách (2012)
- Prémia v kategórii lexikografických diel za Bulharsko-slovenský slovník I (A - K) udelená Literárnym fondom v rámci Ceny Mateja Bela (2006)
- cena v súťaži Slovník roka udelená medzinárodnou porotou Jednoty tlmočníkov a prekladateľov v Prahe (2005)
- Čestné uznanie a plaketa ministra kultúry Bulharskej republiky za prínos pre rozvoj a šírenie bulharskej kultúry (2003)

BIBLIOGRAFIA ZA ROKY 2014 – 1997

Knižné publikácie a edičná činnosť

- KOŠKOVÁ, Mária: Bulharsko-slovenský slovník II (JI – Ио). Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, Slovenský komitét slavistov, 2013. 691 s.
- KOŠKOVÁ, Mária (ed.): Najväčšmi znejú tichá. Ján Koška (1936 – 2006). Bratislava – Sofia: Izdatelstvo Iztok – Zapad, 2011. 141 s.
- KOŠKOVÁ, Mária (ed.): Bulharská a slovenská lexikografia v zjednotenej Európe – Българската и словашката лексикография в обединена Европа. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, Sofia: Ústav bulharského jazyka prof. Ľubomira Andrejčina BAV / Veliko Tarnovo: IK ZNAK '94, 2009, 247 s.

- KOŠKOVÁ, Mária a kolektív: Bulharsko-slovenský slovník I (A-K). Bratislava: Slavistický kabinet SAV, 2004. 709 s.
- KOŠKOVÁ, Mária: Z bulharsko-slovenskej frazeológie. Bratislava: Kultúrny zväz Bulharov a ich priateľov na Slovensku, Slavistický kabinet SAV, 1998. 195 s.

Štúdie a články v časopisoch

Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch:

- KOŠKOVÁ, Mária – HURBANIČ, Martin: Tretí medzinárodný kongres bulharistiky 23. – 26. mája 2013, Sofia, Bulharsko. In *Slavica Slovaca* 1, roč. 49, 2014, s. 75-76.
  - KOŠKOVÁ, Mária: Prefixálna morféma *ъз-* v bulharčine a jej slovenské pendanty. In *Slavica Slovaca*, roč. 47, 2012, 1, s. 19-29.
- Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch:*
- KOŠKOVÁ, Mária: Docent Dezider Kollár osemdesiatročný. In *Slavica Slovaca*, 2011, roč. 46, č. 1, s. 64-65.
  - KOŠKOVÁ, Mária: Prefigované slovesá s predponou *ъ-* (ъ-) v bulharčine a ich slovenské ekvivalenty. *Slavica Slovaca*, 45, 2010, 1. s.33-42.

Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch:

- KOŠKOVÁ, Mária: Cyrilo-metodské kultúrne dedičstvo a národná identita. In *Slavica Slovaca*, 2009, roč. 44, č. 2., s. 169-171.
  - KOŠKOVÁ, Mária: Etnické koncepty v jazyku (na bulharskom a slovenskom materiáli). In *Slavica Slovaca*, 2006, roč. 41, č.1, s. 17-31.
- Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch:*
- KOŠKOVÁ, Mária: VI. Medzinárodné balkanistické sympózium v Brne. In *Slavica Slovaca*, 2005, roč. 40, č. 1, s. 78-79
  - KOŠKOVÁ, Mária: Denominálne stavové rezultatíva v bulharčine a slovenčine (so zreteľom na ich lexikografické spracovanie). *Slavica Slovaca*, 2004, roč. 39, č.1, s. 16-25.

Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch:

- КОШКОВА, Мария: Проблеми на българската лексикология, фразеология и лексикография. Българско езикознание, т.3. (Съст. В. Кювлиева-Мишайкова). София: Акад. изд. "Проф.М. Дринов" 2002. 457 sc. In *Slavica Slovaca*, 2003, roč. 38, č. 2, s. 179-180.

- KOŠKOVÁ, Mária: Bulhari na Slovensku (Etnokultúrne charakteristiky a súvislosti). In *Slavica slovaca*, 2003, roč. 38, č. 2, s. 185-186.
- KOŠKOVÁ, Mária: Podiel defrazeologizácie na slovotvorbe v bulharčine a slovenčine. In *Slavica Slovaca*, 2002, roč. 37, č.1, s.15-27.
Prehľadové práce, správy a recenzie publikované v časopisoch
  - КОШКОВА, Мария: Татьяна Григорянова – Дезидер Колар. Словашко-руски юридическо-икономически речник. СПИ. Братислава. 2000. 256 с. In *Съпоставително езикознание*, 2002, год. XXVII, кн. 2, с. 97-99.
  - КОШКОВА, Мария: Životné jubileum profesorky Vesy Kjuvlievovej-Mišajkovovej. In *Slavica Slovaca*, 2002, roč. 37, č. 2, s.162.
- KOŠKOVÁ, Mária: Prefigované slovesá s predponou до- v bulharčine a ich slovenské ekvivalenty. In *Slavica Slovaca* 2001, roč. 36, č.2, s. 121-133.
- KOŠKOVÁ, Mária: Frazeologizované konštrukcie v dvojjazyčnom slovníku. In *Slavica Slovaca* 1998, roč. 33, č. 2, s.134-142.

Štúdie a články v zborníkoch a knižných neperiodických publikáciách

- KOŠKOVÁ, Mária: Nehudobnosť hudobných motívov vo frazeológii (na bulharskom a slovenskom materiáli). In DOBRÍKOVÁ, M. (ed.): *Frazeologické štúdie VI. Hudobné motívy vo frazeológii*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2014. s. 120-132.
- КОШКОВА, Мария: Лексикографски онеправдани класове думи (с оглед на българската и словашката лексикографска практика). In *70 години българска академична лексикография. Доклади от Шестата национална конференция с международно участие по лексикография и лексикология София 24-25 октомври 2012*. София: Българска академия на науките, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, 2013, с. 89-97.
- KOŠKOVÁ, Mária: Frazeologické aspekty bulharsko-slovenského slovníka. In ŽEŇUCH, Peter (ed.): *XV. medzinárodný zjazd slavistov v Minsku. Príspevky slovenských slavistov*. Bratislava: Slovenský komitét slavistov – Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2013, s. 123-134.
- KOŠKOVÁ, Mária: *Phraseological aspects of the Bulgarian-Slovak Dictionary*. 15. mižnarodny zjezd slavistau. Tezisy dakladau. Tom 1. Minsk: Belaruskaja navuka, 2013, s. 179-180.

- KOŠKOVÁ, Mária: Spájateľnosť slova v dvojjazyčnom slovníku. In . BUZÁSSYOVÁ, Klára – CHOCHOLOVÁ, Bronislava – JANOČKOVÁ, Nikol (eds.). Slovo v slovníku. Aspekty lexikálnej sémantiky - gramatika - štylistika (pragmatika). Na počesť Alexandry Jarošovej. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV – Veda, 2012, s. 199-206.
- КОШКОВА, Мария: Семантические аспекты понятия „святой“ и их лексикографическая интерпретация. In *Sacrum et Profanum*. Языковые, литературные и этнические взаимосвязи христианской культуры. Москва: Институт славяноведения РАН, 2012, s. 212-223.
- KOŠKOVÁ, Mária: Interpretácia slovníkového hesla vo výučbe bulharského jazyka. In E. KREJČOVÁ, E. – KREJČÍ, P. – PRZYBYLSKI, M. (eds.) *Výuka jihoslovanských jazyků v dnešní Evropě*. Brno: Porta Balcanica, 2011, s. 120-128.
- КОШКОВА, Мария: За интерогативността във фразеологията (върху материал от български и словашки език). In КАЛДИЕВА-ЗАХАРИЕВА, Стефана (ed.): *Езиковедски изследвания. В чест на проф. Сийка Спасов-Михайлова*. София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, 2011, s. 124-138.
- КОШКОВА, Мария: Към лексикализацията на фразеологичните единици. In Л. КРУМОВА-ЦВЕТКОВА - Л. ХОЛИОЛЧЕВ, Х., АВРАМОВА, Цв. – ГЕОРГИЕВА, Цв. (eds.) *Слово и словесност. Сборник в чест на доц. д-р. Юлия Балтова*. София: ИК ЕМАС, 2010, s. 134-142.
- КОШКОВА, Мария: Български следи в словашката онимия и лексика. In *Състояние и проблеми на българската ономастика*, т. 11 (посветен на 90-годишнината от рождението на проф. Николай Ковачев). Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2010, s. 82-92.
- АНГЕЛОВА-АТАНАСОВА, Мария – КОШКОВА, Мария: Типология на българските и словашките фамилни имена със сложна основа. In: *Състояние и проблеми на българската ономастика*, т. 10 (доклади от Международна научна конференция, посветена на 70-годишнината от рождението на проф. Людвиг Селимски). Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2010, s. 157-189.
- КОШКОВА, Мария: Лексикалната съчетаемост в двуезичен речник (върху материал от български и словашки език).

Лексикографията в европейското културно пространство. Велико Търново: ИК Знак 94, 2010, s. 175-184.

- KOŠKOVÁ, Mária: Bulharsko-slovenské lexikologicko-lexikografické paralely. In KOŠKOVÁ, Mária – ČOROLEEVA, Marija (eds.): Bulharská a slovenská lexikografia v zjednotenej Európe – Българската и словашката лексикография в обединена Европа. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV – Veliko Tarnovo: Institut za balgarski ezik Prof. L. Andrejčin BAV, IK ZNAK '94, 2009, s.164-173.
- KOŠKOVÁ, Mária: Za prof. Vesou Kiuvlievovou-Mišajkovovou, DrSc. In KOŠKOVÁ, Mária – ČOROLEEVA, Marija (eds.): Bulharská a slovenská lexikografia v zjednotenej Európe – Българската и словашката лексикография в обединена Европа. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV – Veliko Tarnovo: Institut za balgarski ezik Prof. L. Andrejčin BAV, IK ZNAK '94, 2009, s. 8-11.
- KOŠKOVÁ, Mária: Etymologické figúry v bulharskej ľudovej piesni z pohľadu slovenského recipienta. In DORUĽA, Ján (ed.): Pohľady do vývinu slovenského jazyka a ľudovej kultúry. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2008, s. 64-81.
- KOŠKOVÁ, Mária: Negácia vo frazeológii (na slovenskom a bulharskom materiáli). In XIV. medzinárodný zjazd slavistov v Ochride. Príspevky slovenských slavistov. Bratislava: Slovenský komitét slavistov, Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2008. s. 61-72.
- KOŠKOVÁ, Mária: Negation in phraseology (based on Bulgarian and Slovak Linguistic Sources). In Сборник на резимеа I том. Лингвистика. XIV Мегународен славистички конгрес, Скопје, 2008, s.193-194.
- КОШКОВА, Мария: Етноцентризмът като мярка на ценностната скала във фразеологията и лексиката (върху материал от словашки и български език). In Изследвания по фразеология, лексикология и лексикография. В памет на проф. дфн. Кети Анкова-Ничева. София: Акад. издат. «Проф. Марин Дринов», Институт за български език при БАН. 2008, s. 46-52.
- KOŠKOVÁ, Mária: Asymetria terminologických spojení s etnonymickým a toponymickým komponentom v bulharčine a slovenčine. In Slovensko-slovanské jazykové, literárne a kultúrne vzťahy. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie 4. – 7. októbra 2006. Prešovská univerzita v Prešove Filozofická fakulta 2007, s. 173-183.

- KOŠKOVÁ, Mária: Asymetria jazykovednej teórie a lexikografického spracovania v dvojjazyčnom slovníku (na príklade nového bulharsko-slovenského slovníka). In *Studia Balcanica Bohemo-Slovaca* VI, sv. 2., Brno: Matice moravská, 2006, s. 905-912.
- KOŠKOVÁ, Mária: Komunikácia bulharčiny a slovenčiny a ich dohovor v slovníku. In *Odborný preklad 2*. Bratislava: Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry vo vyd. AnaPress, 2006, s. 11-18.
- KOŠKOVÁ, Mária: Etnokultúrna a jazyková situácia Bulharov na východnom Slovensku (Michalovce a okolie). In KREKOVIČOVÁ, Eva – PENČEV, Vladimír (eds.) *Bulhari na Slovensku. Etnokultúrne charakteristiky a súvislosti. Štúdie*. Bratislava: VEDA vydavateľstvo SAV, 2005. s. 61-68.
- KOŠKOVÁ, Mária: Počítačová lexika ako súčasť internacionalizácie bulharčiny a slovenčiny. In ИЧЕВСКА, Татяна (ed.) *Езикът и литературата в модерното общество – Jazyk a literatúra v modernej spoločnosti. Zborník venovaný 80. výročiu bulharistiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave*. B. Търново: Фабер, 2005, s. 103-113.
- KOŠKOVÁ, Mária: Problémy spracovania bulharsko-slovenského slovníka. In *BRASLAV 1*. (Zborník z medzinárodnej slavistickej konferencie, konanej na FF UK v Bratislave 14.-15. novembra 2002). Bratislava, 2003, s. 258-260.
- KOŠKOVÁ, Mária: K otázke tzv. jednoslovných frazém (so zreteľom na ich lexikografické spracovanie). In MLACEK, Jozef – ĎURČO, Peter (eds.) *Frazeologické štúdie III*. Bratislava: STIMUL, 2003. s. 99-104.
- KOŠKOVÁ, Mária. Jazykový prejav bulharskej menšiny na Slovensku. In DOBRÍKOVÁ, Mária (ed.) *Slovensko-bulharské jazykové a literárne vzťahy*. Bratislava: T.R.I. Médium, 1998, s. 56-62.

- mk -